

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{5}{3}$ (Május' 3-dikán) 1834

Olaszország—Nagybritannia—Frantziaország—Burkusország—Németország
Svédország—Lengyelország—Mértékár 273 -- 288-dik lap.

OLASZORSZÁG

Róma, ápr. 5. — Nints már benne semmi kétség, hogy a' Pápa az ő' Státusainak nagy engedéseket fog ajándékozni: úgy láttzik, tudják is már ezt Frantziaországban, 's hiszik is. — Az utolsó történetek' behatásai közzülvaló az, a' magánosokra, hogy Giustiniani Kárdinál, kinek a' fejről, csak a' spanyol szerentsés Veto tartóztatta. 1815-ig a' szoros Cononát, mely 1795-és 1795-ben következett, lelki eszmélődése' teljes eltávozása' állapotjába esett.

NAGYBRITANNIA

A' Morning-Chronicle közli a' Grey Gróf' itt következő régibb Levelét Kosciusco Generálhoz; melyre mostanában a' varsói Journálok is útáltak. — Portman-Square, júl. 1. 1814. Generál! Kérem uraságodat köszönetem elfogadására, az Uraságodtól nekem Krukowiecki Grófál-tal kezemhez szolgáltatott Leveléért, és azon ketsegtető kifejezésekért, mellyekkel Uraságod engem megtisztelni nem sajnált. Higgye-meg Uraságod, hogy senki nállamnál méjjebb magatérdeklést (interessét) nem vehet Lengyelország' sorsába. Ezen, éppen olyan viréz mint szerentsétlen nemzet' szenvedései, állhatatossága és virtusai, mellyeknek Uraságod, Generál, szeméjjesen adá oly' tündöklő példáját, szükségesképpen kéntelenek min-

den sziv' együtt-érzését felserkenteni. kik valóban teljesek igassággal és ember-séggel; és én, meg vagyok győződve, hogy a' megvilágosodott politica-is, Lengyelország' igasságos követeléséről, éppen olyan kedvező ítéletet kéntelen tenni. A' mindennel-köz szabadság' szent principiumai' első megsértésének, mely Lengyelország' első felosztatásánál 1772-ben esett, 's a' második, mely 1795-és 1795-ben következett, kell minden veszedelmet tulajdonítani, mellyeknek Európa azolta ki van téve, és a' mellyekből mi már most oly' szerentsésen kiszabadultunk. De az olyan veszedelmek' vissza-fordulása ellen, semmi valódi bizodalom nints, ha Lengyelország a' mindennel-köz megszabadulás' jótéteményéből kirekesztve marad, mely hogy tökéletes legyen, a' nemzetek' jussaiknak és függetlenségüknek pompás megemlézése által kellene megerősítettetni. Ha azon Hatalmak, kik igasságtalanul nyerni gondolták, 's utóbb sokat szenvedtek, a' tapasztalás' szabad szózattjára hallgatnának; meg fognák esmerni, hogy az ő' saját bátorságban-létték és költsönös nyugodalmok, sokkal jobban védelmeztetne, ha ők azt az országot, mellyet egy hamis politika oly' kegyetlenül elnyomott, mint igazi független Státust, ismét helyre-állítanát. Ezen értelmek, Gen., méj-

jen vannak az én' szívembe bemettve, és, bizonyos lehet Uraságod, hogy én semmit nem fogok elmulasztani, azt felszóval és nyilván kinyilatkoztatni, valamikor csak jó következtést reménylhetek. Hogy én az utolsó parlamenti vetekedés alatt nem bocsátkoztam oly' méjjen e' tárgyba, mint óhajtottam volna; ennek, az az oka, mert bizonyos voltam benne, hogy semmi módon nem nyerhettem volna fontosságot az országglószék' politikájára; s azonkívül, tartottam tőle, hogy a' veszedelmet, mely egy olyan nemzet' sorsát, melynek a' dolga nekem igen betses, még nagyobbítanám; de a' melynek mostani szerkeztelése minden reménységemtől megfoszanak, hogy neki szolgálhatnék. — Vegye jó ueven, General. 'sat. — Grey.

London, apr. 5. — A' mai Morning-Chronicleben van egy júl. 1-jén, 1814-ben költ, a' mostani ang. Premierminister-től a' nemes Kosciuskóhoz szölvő, frantziay nyelven írt Levél Lengyelország' ügyebajáról, és a' lengyel tartományok' elmulasztatlan újra-helyre-állítatassok' szükségességváltáról a' maga' elébbi állapotjára, mint független Királyságot. Ez a' Levél nagyon magára vonta a' publicum' figyelmét. Ezen férfinak hatalmas erős character, esméretesebb, miut-sem fel lehetne tenni, hogy az ő' mostani magas állásában, miut Nagybritannia' első Ministere, értelmei Lengyelország' sorsa és szükségesség elrendeltetése felett, módosítást szenvedett volna, vagy szenvedne. A' belső meggyőződés' ezeu erős kézentartásának, egy próbáját adta ő' mostanában a' parlamentreform' belső nagy ügyebajánál; nyilván megvallotta, hogy ugyanazon planum, mellyet az ő' Ministeriuma a' parlamentnek elébe terjesztett, őnállá már 50 esztendő-ólta meg volt érve; és ő' azt, vólta képpen soha-se-változtatta. A' mi Lengyelországot illeti, Grey Lord azon gon-

dolatokból indul-ki, hogy, mind az örök igasság, mind a' jövedő európai generatiók' nyugta és szerentséje, a' lépés' jóvátételét követelik, mely Európa' legregibb országai közzül egyet gyökerestől lerontott, és az európai fészeföldnek legszabadabb nemzetet politikai lététől megfosztotta. Hihető, hogy ez a' híres Levél nem sokára által lessz változtatva minden nyelvre; a' legszebb emlék ez, mellyet magának a' nemes Szerző felállítatott volna; és valóban ugy lehet azt nézni, mint a' Gondviselés' kedvező végzését, hogy éppen ezen pillantatban, midőn a' Lengyelek a' halállal-küzdésben dulakodnak saját birtokokért, ők, az ő' egyenes szívü, próbát kiállott barátjokat találják egy férfiban, ki character-erőségének megbetsülhetetlen érdeme mellett, egyszersmind a' britannus nép' és Monárhaja' bizodalmaival-is ditsekedhetik. — Hogy a' londoni Kabinét ezen igen fontos ügybajban nagyon munkás, nem szenved többé kétséget. De az alkudások felett, magok felett, egy átláthatatlan fátyol fekszik, 's a' végszándékról semmit-se tudni. Talan éppen ez a' tsend szölvő a' Ministerek' szíves részvételek mellett Lengyelország' sorsában; és az emberiségnek minden barátja örömmel fogja óhajtani ezen, egy-ideig halgatásban munkálódó részvétel' veszteglését.

Mindenfelől megegyeznek abban a' tudósítások, hogy a' Lengyeleknek barátságosabb reménység tettzik-fel; azt reménylik, hogy nem csak a' szabad-lelkü országglószékek' forró óhajtasai fognak ő-mellettek, hanem még a' Porta-is. — Ere, az angl. Courier ujra kimondja óhajtasát, hogy egy ang. Agenst vagy Konzult kellene Varsóba küldeni; 's végre, egy második kiadásában az a' hivatali tudósítás van, hogy Litthóban kiütött a' lázadás. — Ugyanaz a' Journál jelenti, pé-

tervári Levelekből, hogy tsak-nem semmi váltókereskedés van. Az a' hír-is volt, hogy Miklós Tsászár költsönvételt akar tétetni, melynek feltételeit nem sokam meghalljuk Londonban. Ha ez így van; úgy, mind-a'-négy, feszesföldi Hatalmat azonegy fekvésben fogjuk látni. A' burkus Státus az közöttök, melynek a' britannus pénzvásárban nagyobb hitele van, mint minden más európainak Tsak a' mi' országlószékünk az, mely költsönvétel helyett, az adót kissébbíti, 's könnyíti a' nép' terhét. Tsak tsupán a' most 12 hónapja eltorlott ser- és közszen-taxa, tett esztendőnként 7 millió font Sterlinget. Nem kell Angliát féltetni a' nemzeti megbukástól; de, legrégebbs is az, Európa' konstitutiós Státusai között, a' hol minden intézetek bazafijuiak. Nints ugyan a' hadseregnek semmi bazafijúsága, mint-hogy minden Anglus tsak úgy tekinti azt, mint szükséges rosszat, az ország' védelmére, valamint az Amérikákat. Azomban, az országlószék, nem marad éppen veszteglő néző a' készülni láttzó haború mellett; a' hadi-kikötőkben minden úgy van készen, hogy 24 óra alatt egy erős britannus hajóssereg indulhat-ki. Különösen nagy a' fegyveres gőzhajók' száma, hogy az országlószék' szolgálatijára fordíthasson.

FRANTZIAORSZÁG

Az Alsókamara' ápr. 9-dikéi ülésében midőn éppen Corcelles Úr, a' törvény ellen azt állítaná, hogy a' Pairkamara hibás fekvésbe tette volna magát, saját hasznát a' haza' hasznának elébe téve: azon pillantatban sok Népkövet veszi körül a' ministeri ülő-padot, mellyen a' külső Minister ült, a' ki, a' mint mondották a' Lengyeleknek rendkívül kedvező tudósításokat közöl, kik a' muszka hadsereget vissza verték és 20 ágyút elvettek tőlök. Ez a' tudósítás egy pillantat alatt elterjedt a' Kamarában és leírhatatlan ö-

römöt serkentett-fel. Lafayette és Mathieu Dumas Generálok Sebástiani Úrral beszélgetnek; mely által az ülés bosszason meg szűnnek; 's azután, folytatja Corcelles Úr a' maga' napsori beszédét.

Páris, ápr. 9. — A' Ministerium' részéről tett békés bizonyítások és az azáltal okozott emelkedése ellenére is a' fondokoak, azt állíthattuk, hogy az északi határszél-felé katonaság-mozgás fegyelmi. Sok regiment Páris' vidékén, és egynehány regem. Versaillesből, parantsólatot vettek, hogy hólnap', némellyek pedig 2 vagy 3 nap után, induljanak.

A' Gazette, már ápr. 10-dikén ezt írta: "A' múlt hónapban sok Journál hirdette, hogy az országlószék a' Napoleon' állóképét ismét felállítottja a' Vendompiatzi oszlopra. Most, azt állítják, hogy az újj inauguratio' ceremoniája a' következő máj. 4-dikén, a' nagy ember' halála' napján (meghólt máj. 5-dikén) akkor megesszi. Az állás' készítését ápr. 15-dikén fogják elkezdni. Goüde, Párisvárosának Epítómesterére van bízva az érőlváló gondoskodás." — A' Moniteurben kijött osztán a' kir. Ordonnance ápr. 8-dikéről: "A' Mi Tanácsunk' Elölülője', belső Minister' hivatali tudósítására, parantsoltuk és parantsoljuk: 1 Tzikk. A' Napoleon' állóképét a' Vendompiatzi oszlopra kell ismét feltenni; 2 Tz. A' Mi' Tanácsunk' Elölülője, belső Minister Státus-titoknok, gondja alá veszi a' jelenvaló Ordinance' végre-hajtását."

Pollignac Úr, a' Tribune' szava szerént, el akart szökni a' Ham-i várból. A' kémenyen akart kiszökni: de az ételvivő gyermek rajta kapta, 's a' Gouverneur-nek megmondotta.

A' frantzia hadsereg szemlátomást megerősödött; a' tartományok' lakosai, kiknek hajlandóságok elébb kétségesek voltak, a' legjobb tüzzel láttatnak lelkesedni. A'

Vendée és Bretagne, vetekeednek más tartományokkal. Tapasztalták, hogy az ezen vidékbeli Conscriptáltak, 23 nap alatt a Tszapat-iskolába mehettek, és úgy forgatták magokat mint öreg katonák. Itt Párisban, meggyőződhettem én a' katonai tanítás' elő-mentéről; élálmétkodtam én azon Némely regem. katonái, meghatádnak minden varakozást; a' régi hadsereg' Tisztjei, felszóval vallják-meg, hogy azok őket meglepték. Több van már 90, 000 önkéntesnél; most is minden-nap' kinálkoznak; de, megtöltek a' regementek' tőrsokei, és pedig, felesleg. Ha háború lenne; oly' enthusiasmus bontakozna-ki, a' melyet még nem értek.

BURKUSORSZÁG

A' Hamburger Correspondent írja Berlinből: "Egy, nem bizonyos tudósítás azt mondja, hogy Mihály Nagyherczeg, 4000 gárdát vezérelve vissza fordúlt Lithóba. Hogy Plater Gróf, Castellán, Elölülője egy Central-oroszágosok, itt is állnak. Ennek egy Kerülő-irása egy muszka Tengeritisz' kezébe jutott, melyet ő a' Felsőhbségnek sietve kezébe adott: hanem, ugyanazon időben már, a' lithói Papság-is szót adott a' felkelésre; mely alkalomnál sok lengyel Tiszt elő-termett.

A' mi' hadseregeinkből 15,000 ember hadi lábra állított, hogy a' luxemburgi Hségbe benyomúljon. Minden kész a' háborúra; és a' nevededő munkasság, melyet a' történetek' menetele szállít elő, a' frantzia Ministerium békebizonyításai által, legkissebbé-sem hátráltatik. Burkusország, alkalmasint inkább tehetné magát azon állapotba, hogy a' békességet megmarkolja, mint-sem Frantziaország.

Berlin, mártz. 28. — A' mi' politikátlan létünk és teljességgel vesztéglő systemánk mellett, mely itt már régen betszűszott, itt a' vélekedések, maga a' mozgás, vagyis, azoknak kell azt tartani,

Tsaknem minden ember a' lengyel dolog mellett fog itt, valakinek-tsak szíve és állatátása van, és magához-szító töreke-déseiből, melyek oly' gyakran győzdelmesek, még valami nagylelkű hajlandóságot megmentve bír. A' Tisztek' nagyobb része tiukolódzás nélkül mondja-ki ezt a' sympathiat; a' Militairwochenblatt-ban jó tanácsadások jönnek-ki, mit kellett volna a' Lengyeleknek mivelni. Nem lehet képzelo, miú szomorú nap volt az, midőn mártz. 3-dikán Prága' és Varsó' rohanással-megvétele' hamis hí-rét egy idegen Diplomaticus az egész városon elterjesztette. Mintha a' kapu előtt volna az ellenség, úgy volt a' gyász lefestve minden abrázaton. Ezen idő-ölta tselekedetté is vált a' részvétel. Az aszszonyok kérőt tépnek 's küldik Radziwill Hgnéhez, ki azt Varsóba szolgáltatja. A' férfiak pénzt gyűjtenek, és az ország-lószek' helybe-hagyásával, Orvosok mentek Varsóba a' mielőtt ott abban egészen szűkölköndek. Elég különösen távozott-el a' részvétel, mely a' Lengyelekhez fordult, egészen a' Frantziáktól; gyengéknek tartják őket, kik, m. nekutánna véghetetlen segédforrásaikkal, a' belé-nemavatkozás' principiumával hánykódtak, végre, kéntelenek megvallani, hogy nekik, sem hadseregek, sem bátorságok az austriai Olaszországba-rontásnak ellent-állani. Az Austriaiak, energia által, principiumjok' hatalmas követésével, főképpen pedig az által nyertek a' vélekedésben, hogy elébb dolgokat végzik 's azután szóllanak. A' Frantziák ellenben sok szóval járnak, tsekéjség-tárgyakról beszéllenek, 's azt hiszik, hogy a' világ' szabadúlása abból áll, hogy egy pár Választóval több van, félénken is viselik magokat, tsaknem gyáván a' külsőországi tárgyakat érintve, és nem sokára azon különös sorsra jutnak, hogy a' júliusi' dicsőséges "revolutio után, a'

világ' tsűfjaitvá lesznek (?!).

Ha azt az enthusiasmust, a' sympathiát megvissgáljuk, mellyek itt a' júliusnapok után uralkodtak, mintha a' dolog hazai történet volt volna, és—hogy vonja magát vissza apránként a' vélekedés a' Frantziáktól; tehát ezt, a' frantzia országlós-zék' és Kamarák' egoismusának, satoros-kereskedésének kell tulajdonítani. Lajos-Filepet általában úgy tartják itt, mint igaz embert, mint jó hazatyát; de, több kivantatik egy újj dynastia' megfészkelésére, és a' Frantziáknak sokat kell elkövetni, míg a' július-hónap' tiszteletét ismét követelhetik. Valasztással 's az ő' kamarai vetekedéssekkel nem kötik az ő' többé le az európai figyelmet, mint azt, a' Restauratio alatt tették.

NÉMETORSZÁG

Frankfurt, apr. 10. — A' Hitellevelek' foljamatját változtató politikák' emlegése után — mert itt, csak a' beurse-n hadakoznak — egy frankfurti effele tudósítás, így rekeszti beszédet: „Végre, beszélnek még egy mindennel-köz Congressról is, mely Bétsben gyűlne össze, és a' melyben minden, még kérdésben álló tárgyak, mellyek Európa' politikai systemáját illetik, értekezés és végre-hajtás alá vettetnek; de félő, hogy nem annyira a' nemzetek', mint inkább a' mindég változó Kabiné:ok' inye szerint döntetnek-el.

SVÉDORSZÁG

Stockholm, apr. 1. — A' mi' esteli nevű Journálunk szerint, parantsolat ment volna innen Carlsronába, — a' mi' hajó-seregünk' minden hajóit olyan állapotban tartani, hogy azok az első intésre elvitorlázhassanak. — Sparre Gróf Gen. Helytartó a' frantzia szolgálatban és ezen ország' Pairje, megérkezett ide. Egy a' mi' Journalunk közzül, politikai végtárgyat gondol ezen utazás alatt fekünni; de a' micől még eddig többet nem tud-

hatni. — Mártz. 14-dikén, azt az áfrikai oroszánt, mellyet a' Király a' múlt ősz-szel ajándékban kapott, agyon-lövöldöz-ték Gothenburghban, mivel' az, egy-idő-olta úgy elvadult, hogy a' köz-bátorságot veszedelemmel fenyegette.

LENGYELORSZÁG

Egy kereskedő-levélből apr. 1. — A' Skrzynecki Generaliss. általmenetele a' prágai hídon, röviden. — Altalment tehát ő 31-dikére viradóra éjfélt után Lovassága nagyobb részével, 20 ágyúval, 2 reg. gyalogsággal, a' szalmával betakart hídon, dobogas nélkül, 's felállította a' katonaságot a' prágai hídvégén. Mihelyt a' Lovasság készen volt, elszállingózott az, és nyomult farkas-igetéssel (in gestrecktem Trabe) az országút' nyúltában Janow-felé, előre; keresztül lovagolt a' mezei örökön, szét-szórta a' Geismar Gen. alig egybegyűlt előseregét, a' főszeregre rohant, kényszerítette ezt-is a' legnagyobb sietséggel vissza-yonulni Minskbe; a' hova ő csak nagy veszteséggel jutott. Itt reményelte Geismar Gen. hogy befogadják és segíteni fogják: de, a' Rosen Gen. seregét-is meglepte egy okatlan (páni, pánkenti) félelem; kik, alig mertek tsatarendbe állani, fegyvert, tarisznyát elhántak, 's futottak az erdőbe. Geismar és Rosen Generálok Siennicaba futottak seregeik' maradványával, a' hol Diebits Marsal szeméjjesen jelen volna. A' mi Fővezérünk Minsken túl állott-fel, 's ott akarja bevárni az utánna küldött regementeket, hogy a' muszka-sereg' dereka ellen, mely a' nagyon kiterjeszkedett faluzás és egy számba-vehető katonasereg kiküldtetése által nagyon meggyengült, maga dolgozzon. A' Geismar Gen. seregéből lett fogjok száma 3000 emberre meggyen, kik között 2 Gen. a' lithoi seregből, 3 Öbester és 4 Öberstlieutenant: a-zoukirál, hoztak'ide be 28 ágyút, 9000

fegyvert, mellyeket a' Szász-piatzon állítottak-fel. Az elfoglalt fegyverek nagy száma, bizonyítja a' muszka katonák' elkedvetlenüléseket, kik, a' mi' haltatlan, tsaknem mind elhányták fegyvereiket, hogy könnyebben futhassanak. A' Rosen' seregében tett veszteséget, nem tudjuk még jól: de az-is éppen olyan sajnos volna, valamint a' Geismaré. Hoztak ide, először-is egy Isten-anyaképét, mellyet a' Muszkák a' Balkányon-általmenelelnél magokkal hordoztak, és a' mellyet a' Rosen Gen. tábori kápolnájában találtak. A' muszka fogjokon, ezen kép' elvesztése nagy behatást vitt-végbe: azt állították, hogy, ha azt a' táborban megtudnák; igen veszedelmes következt buzbatna maga után.

A' lengyel határszélről, ápr. 5-dikén. Talán elvalik Lengyelország' sorsa, kevéssé napok alatt. Két seregét verte-meg a' lengyel hadsereg Diebits Hadmarsalnak; és a' Lengyelek ketszégtek magokat hasonló szerentsés következesekkel, az ő' hadserege' többi része ellen-is; tudván hogy ez, az eddigvaló táborozás vizsontagságai, valamint az utolsó megvertetések által elkedvetlenedett, a' Lengyelek hadakozó hájja pedig a' legfelső fogra lépett. De még-is, a' mi egy megnyert ütközetnél több hasznot hajt a' lengyel ügybajnak, az, a' felkelés' kiütése Lithóban; mely oly' hirtelen és dühösen terjedt-el, hogy a' Tisztségek által elővett eszközök haszontalanok maradnak, és a' muszka Tisztviselők' nagyobb része, valamint az apróbb városok' szállói, a' nép dűhe áldozatjaivá lettek. Két lithói Nemesember, Wilmár és Plater, igazgatóják ezt a' felkelést, mellyet a' Papság mozdít-elő. A' Papok' nagyobb része szállítja-fel a' népet bos-zuállásra és a' Varsó mellett függetlenségét viaskodó attyokfijainak segítséggekre. Nem vesznek-el

ezek a' szók, és még Wilnában-is, hol nem rég', politikai vétek miatt, egynehány kivégzés esett, a' legfelső fogra lépett a' félingerlődés. Az ottani számos varvéd, kiköltözött a' városból, s a' szomszedságban tanyázik, hogy ne kéntelenítessék az útszákon hartzolni. Úgy-láttszik, hogy mindeonnel-köz volt az előre bótátott akarat a' felkelésre; minthogy mindenütt egyszerre ütött az ki a' muszka gárda' Augus-towo-ba érkezéséről vett hírré. Ez a' lengyel hadsereg' kedvéért lett diversio (gondszaporítás, gondadás?) fontos következést buzhat maga után. A' Diebits Marsal' hadserege, veszedelmes fekvésbe látta magát az által szorúlni; melynek a' veszedelme még az által-is nevedkedne, ha, a' mitől tarthatni, a' Lithóban adott példa, Vólhyniában és Podoliában-is követőkre találma.

Az Echo de Pologne ápr. 2-dikán ezt mondja: "A' nemes Frantziaország' könnyei hullottak a' mi' sírunkra; de, szerentsére, igen koraiak voltak ezek a' könnyek. Az ő' Ministeriuma, mely a' mi' megszabadulásunk' nagy munkáját nem akarta segíteni munkáson, azt gondolta, hogy Frantziaország' eránt-i bizodal munkat megfizetheti egy megalázó szánakozással. Nem tudja-é, hogy "a' szánakozás' megbizonyítása, még egy magánosnak is, kit a' szerentséttlenség lepakol, sértő lehet"; mennyivel inkább tehát egy egész nemzet' büszkeségének! A' ki a' maga' attyafijának munkáson lehetne segedelmére, és tsak száraz condolentia' korlátjába buzza magát, hasonló a' fősvényhez, ki arannyal-tele kézzel, a' neki esdeklő szegénynek ezt mondja: "Isten segítsen!" Tsak a' frantzia Ministerekről szóllunk itt; mert a' Frantziaország' fájdalma nagy és nyilvános volt: hanem, nem veszünk még el; mert a' mi' Vitézeink sorai, nem szakadtak még meg. Nem vesz-

tünk-el, mert ott, a' hol egy elszentelhetetlen iga' lerázása minden szívet szükségesképpen felemel, — a' hol minden ember kész szerentséjét, tehetségét és életét a' hazának áldozni, a' számszerűtlen erő, semmi-se többé, az erkölcsi — minden. Ez az utolsó teszi a' legbatalmasabb rugót minden népmozdulásban, hősöket, parantsoló lelkeket teremt az a' sokságból, kik más szerkezetek alatt, esmeretlenül haltak volna meg. Tapasztalta ezt Frantziaország 1792-ben, magán. . . . A' lengyel nemzet, harizol ezen pillantásban, magáért és egész Európaért. Egy olyan tüztől lelkesült nemzet, — nem süjyed-el; előbb süjyednek azok el, kik oly' nemes példaadásnál hideg-vérrel maradnak. Ha a' Lengyelek közt nemely gyenge lelkek azt gondolták, hogy a' mi' nemzetünk csak a' külföld' segedelmével mentődhetik-meg, eloszlik most, hihető, az ő' szédelgések; a' mi' erőnk bennünk nyugszik. — Buonaparte ezt a' nagy szót irattja egyszer a' Clarendon grófnak: "Egy 10 ellen." Lengyelország, — ita mar a' magáéra — "Egy 20 ellen." Ha a' külföld segedelmünkre jön, mivel az ő' haszna, az ő' betsülete parantsoljak azt neki, úgy fognak az ő' Tsapatjai fogadtatni, mint atyafiak: de ha nem jön, még is csak úgy követjük mi nemesösvényünket, mint előbb, és nálla nélkül győzünk. Bizunk 'hát mimagukhoz és Abbau, ki a' mi' dolgunkat az O' hatalmas karjain tartja; még akkor is, ha ő' azt végezte volna, hogy mi ma elhulljunk; az ő' örök igassága ismét felemelne minket már hólnap': mert az elsüjyedendő embertyom, bosszúállók-ból álló újj nemzetséget (generatiot) teremt, mely a' mi' újjá-születtetésünk' nagy viadalját ismét elfogja kezdeni.

A' lengyel Fő-Gen. ápr. 3-dikai tudósítása szerint, a' dolgok' miképpen fol-

jása' hosszas leírását elhalgatván, a' tsaták' kimenetele itt következik. Lubicski Gen. üzte a' Rosen Gen. seregét az elősapattjával, Kaluszynon tulig. Apr. 2-dikan előtt a' lengyel előgárda Boyne mellett, Kaluszyn és Mingosy között, és mindenfelé küldöttek kerülő seregeket ki; úgy-hogy a' Bug és Garwolin helység között a' Liewiec-ig, semmi muszka katonaság nem volt. — A' varsói Staats-Zeitungnál-fogva ápr. 7-dikéről, Pac Gróf lengyel Gen. által-ment volna a' maga' seregével a' Weichselen, és Kaluszyn-ból lovas szakaszokat küldöttek északnak, hogy a' Búgon fekvő hajó-hídat elpusztítsa, és a' muszka gárdát a ezen folyón-álméletelben meggátolja.

A' varsói Kurir jelenti, hogy ápr. 5-dikén este, tudósítás érkezett; mely szerint a' lengyel seregek Leskarzew és Zelechow' vidékét elfoglalták volna, és a' muszka hadsereg Wieprz-felé vonult, 's mint láttuk Rykben maradt főszállásánál, melyeky következését várják most a' fő-ütközetet a' Maciejowice-i síkon. — A' újj Lengyelország (nevü) Journálban, tsalbatatlan tudósítás volna, hogy a' lengyel seregnek egy része sietve indult-el Bialystock-felé, hogy az azon vidéken házálló muszka gárdát megtámodja. — A' Varsói Journál ezt beszéli: "Midőn a' mi' katonáink az előbbi pénteken Kaluszynba bementek, nem akartak az ottani 'Sidók nekünk élelembelit eladni; ámbár igen nagy árát ígérték annak a' vevők; azt állították, hogy a' Muszkák elvitték volna azt. Történetből kinyitnak egy alkoven-t (szobabeli setétes szuszék) és igen sok eleséget találtak benne. Ennél-fogva minden hazat megmotóztak, 's minden több volt kelleltinél. — A' fogjok között igen ifjú Urifjakat találunk, mint pl. Medem Gróf, Szachowski Hertzeg, Sakken Báro, a' Auvray, 'sat.

Egy más Journal azt mondja: "A' Tegnapelőtt behozott fogjok között sok találkozik már a' Pahlen' seregéből. Úgy, egynehány gránátos az I. regementből is, melynek Feje az austriai Tsászár. Jóforma szakaszt az ellenséges Uhlanusokból és a' lovas vadász-regementekből is, vezettek itten által. Mindössze, mintegy 12,000-igyaló fogjokat hoztak a' mi' fővárosunkba be. — A' poseni Hrségben oda igazítottak a' Tisztségek, hogy többé ne foglalják-el a' Lengyelek közzé álló lakosok' vagyónát.

Az országgyűlés, rendelt-ki a' kinttárból egy summát azekkorig elesett lengyel' hartzolók emlékezetére felállított in-nepi nap' költségére.

Egy magános Levél Varsóból ápr. 4-dikéről, beszéli: hogy a' 3 tsatában. Wawrnát, Dembe-Wielkie-nél és Minsknél, mártz 31 és ápr. 1-jén, vesztettek a' Muszkák: 5 reg.-zászlót, 22 ágyút, 36 szekeret munitióval, 1 Generalt, 60 felsőbb és alóbb Tisztet, mintegy 8000 ember-fogjot, mintegy 3000-et holtakban és megsebesítettekben, 5 -- 6 ezer fegyvert, sok szekeret tele más fegyverekkel, 4 tábori patikát, egy tábori kápolnát betses képekkel és templomi eszközökkel, temédek bagagiás szekeret, a' Generalok' és Nagy tisztok' equipágeokkal és drágaságokkal. Tegnap és tegnapelőtt egész nap jöttek ezen különböző tárgyak' szállítványai Varsóba, és nagy-szamu újságkivánók terítették-be az utakat, bámulásvégett.

A' lengyel Kurír ápr. 6-dikáról ezt mondja: "A' Fő-General igen kevésnek adta-fel fogjainak a' számát; 11,500 ember már az. — A' varsói Journal, ápr. 7-dikén ezt mondja: "Az a' hír terjedel, hogy a' miénk a' Diebits Hadmarsal' tábori cassáját elvették és 1200 embert vittek volna fogásra az ő' seregéből. —

Varsói. Levelek szerént, megérkezett volna oda Langenau Baró az austriai Gen.-Hadmarsal-Helytartó. Azt beszéltek, hogy Udvara' részéről volna reá hívva egy izenet, melynek szándéka, a' vérontásnak Lengyelországban jó módjával véget-vetni.

A' nürnbergi Kriegs-Kourier-ban jelen-meg Varsóból egy magános levél ápr. 7-dikéről, mely így szól: "Már tegnapelőtt estig 12,000 volt a' fogjok' száma, kik a' prágai hídon által-mentek. Emlékezik itt ismét a' Diebits Hadmarsal' tábori cassája' elvételéről és ismét 2000 újabb fogjokról. De az ilyen hírek' elhívésével utóbbra várakozni, még is tsak okosabb lesz. Sokan a' fogjok közzül lengyel szolgálatba állanak, és már újj köntösben járnak; sőt a' mi több, némelyik muszka katona köntösben, lengyel fegyvert visel, és a' muszka Altisztek exercirozzák a' mi' Recrutainkat. Megtanulták már azt is, hogy a' sapkájokat nem minden lépésnél elvették, és a' hűzzák-le 's állanak mérőn, mintha nyársat nyeltek volna el, mint önállók szokás; hanem illendően, kézzel köszönnek *). Újjra-öltözve, kimosdva, jóllakva, szegények, mindjárt vidorabbakká lettek. — A' város' kivilágosításában, bőltsen viselték magokat az idegen Konzulok, kivilágosítván saját lak-hellyeiket.

A' játékszinben, az elébb megtiltatott volt Benjowski [Gróf-ot] jättzötták; melynél muszka fogjokat vettek elő, mint Státiskákat, a' őket egészen szerentsé-sekké tette. A' mely Muszkák szolgálatot vállalnak; többnyire a' mi' 4-dik linia-regementünkbe kívánnak állani, 'sat.

* A' civilisatiónak nints egyegy nagyobb gyalázatjára a' fő-revalóvali-köszöntésnél. Ehhez köztelt a' Prosit; ehhez néhol a' "Nem, in-stálom" is; hanem — Strom-abwärts zu schwimmen — ist leichter.